

симптомів захворювання; Гепавікел по 1 мл на 10 кг ваги тварини 7 днів; Діазепам по 0,5 – 1 мл в/м 3 дні. В дослідну групу увійшли тварини яких лікували вказаним вище комплексом препаратів, до якого додали Кеналог - 40 0,5 – 1 мл в/м одноразово.

Для об'єктивної оцінки стану собак під час визначення ефективності лікування використовували неврологічний протокол. В цей час визначали стан хребта або відповідних груп нервів. Проводили визначали спінальних та поступальних рефлексів, больової чутливості. Оцінювали ходу тварин і розміщення тіла у просторі. Виявлені клінічні ознаки згрупували у неврологічні синдроми. Особливу увагу звертали на наявність або відсутність больової чутливості в різних ділянках тіла і особливо, хребта.

Результати. Результати досліджень підтверджують, що комплексне консервативне лікування собак з включенням у схему терапії Кеналог-40 сприяє більш швидкому та повному відновленню функцій спинного мозку. У тварин контрольної та дослідної груп спостерігали такі симптоми, як параліч, а відчуття болю та деяке покращення контролю за сечовиділенням що відновлювалося протягом тижня в дослідній і 2 – 3 тижнів в контрольній групах.

Динаміка одужання тварин вказували на те, що лікування собак дослідної групи за комплексною схемою, що включає Кеналог-40 є ефективнішим та позитивно впливає на рівень захисно-приспосувальних реакцій організму і динаміку відновлення неврологічних функцій у собак.

Дослідження показали, що консервативне лікування дископатій слід розпочинати якомога раніше у гострий період захворювання, бажано в перші 1 – 3 доби. В схемі лікування за даної патології у собак повинні входити препарати, дія яких є спрямованою на ефективне прискорення неврологічного відновлення, зняття набряку тканин та больового синдрому, а також стимуляцію кровообігу в уражених ділянках.

Висновок. Комплексний метод лікування дископатій з включенням у схему Кеналог-40 є ефективним та дозволяє у більш короткі терміни покращити стан тварини, зняти запалення, а також больовий синдром.

Бібліографічний список:

1. Вишняк О. С. (2004). Діагностика та патогенез деяких хвороб груднопоперекового відділу хребта у дрібних тварин. *Вет. медицина України*, № 1. – С. 34 – 36.
2. Kranenburg H. J., Grinwis G. C., Bergknot N. (2013). Intervertebral disc disease in dogs— Part 2: Comparison of clinical, magnetic resonance imaging, and histological findings in 74 surgically treated dogs. *Vet J.*, 195:164 – 171.

УДК 636.1.09:616.98:578.825.15

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ЕПІЗООТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ У ФЛІЇ ДП «КОНЯРСТВО УКРАЇНИ» № 63 ЩОДО РИНОПНЕВМОНІЙ КОНЕЙ

Прапирний В.В., аспірант, Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ORCID [0000-0002-6661-4748](https://orcid.org/0000-0002-6661-4748)

Савенко М.М., кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри епізоотології та мікробіології, Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ORCID [0000-0001-5338-9046](https://orcid.org/0000-0001-5338-9046)

Колесник О., студентка, Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ORCID [0009-0004-2685-8694](https://orcid.org/0009-0004-2685-8694)

Випадки захворювання герпесвірусною інфекцією або вірусносіємство у коней реєструється дуже часто [Ошибка! Источник ссылки не найден., Ошибка! Источник ссылки не найден.]. Представники конячих хворіють на дев'ять типів вірусу герпесу, і тільки п'ять із них – ГВК - 1, - 2, - 3, - 4, - 5, викликають захворювання у домашніх коней, які проявляються ураженням респіраторної, нервової та статеві систем організму в залежності

від типу герпесу [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**]. Найбільшу небезпеку складають ГВК-1 і ГВК-4, які є збудниками ринопневмонії коней і викликають захворювання респіраторних шляхів, спонтанні аборти, неонатальну загибель лошат та нервові розлади [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**].

Аналізом епізоотичної ситуації у філії ДП «Конярство України» № 63 встановлено, що в минулому конегосподарстві було неблагополучним відносно грипу (1969 р.), ринопневмонії (1971 р.) та інфекційного енцефаліту (1997 р.). Нині у конезаводі склалася неблагополучна ситуація серед молодняка підсисного віку та жеребих кобил. У лошата віком до 3-х місяців діагностуються масові випадки гострих патологій респіраторного каналу, а серед жеребих кобил в другій половині жеребносні спостерігаються поодинокі випадки абортів. Клінічна маніфестація ринопневмонії реєструється з 2004 р. Інтенсивність її прояву кожного року різна. Захворюваність лошат у деякі роки становила 100 %, майже у всіх захворівших тварин спостерігали бронхопневмонію різної тяжкості перебігу. Аборти на 7-9 місяці жеребносності спостерігалися серед 10 % кобиломаток.

Доведена низька ефективність лікувальних заходів у конегосподарстві.

Діагноз на ринопневмонію встановлювали комплексно, спираючись на епізоотологічні, клінічні, патолого-анатомічні дані та результати лабораторних досліджень. Плановими протиепізоотичними заходами в господарстві підтримується благополуччя відносно лептоспірозу, інфекційної анемії коней, сапу, сальмонельозу. Грип коней було виключено за допомогою епізоотологічних та клінічних методів дослідження.

Під час прогнозування можливих шляхів занесення вірусу герпесу було висунуто три гіпотези: 1. вірус в завод потрапив разом з спортивними кіньми, які часто виїжджають на змагання в межах території України; 2. вірус циркулює серед коней з 1971 року, але не проявлявся до 2003 року із-за високого імунного статусу поголів'я внаслідок застосування в минулі роки вакцини проти ринопневмонії СВ/69; 3. випадки захворювань спостерігалися і раніше, але внаслідок відсутності ведення ветеринарної документації належним чином в господарстві епізоотична ситуація до 2004 року простежується недостатньо.

Епізоотичний процес в ензоотичному вогнищі хвороби характеризується плавно наростаючою динамікою прояву інфекції серед лошат починаючи взимку, що обумовлено постійним поповненням поголів'я за рахунок вижеребки. Пік епізоотичного процесу припадає на травень – липень, що пояснюється максимальною кількістю хворих з важкою семіотикою та летальними наслідками. Причиною такого загострення ензоотії, на нашу думку є, з одного боку – циркуляція збудника серед поголів'я лошат, що обумовлює підвищення його вірулентності в результаті постійного пасажування в чутливих і слабких організмах лошат, а з іншого – кліматичні умови, що ускладнює процес реконвалесценції хворих з респіраторними хворобами.

Характерним для вогнища ензоотії є те, що хворі на бронхопневмонію лошата переважно у віці 3 місяці, не залежно від важкості перебігу. У деяких лошат, не досягнувши вищезазначеного віку, після покращення загального стану або одужання, спостерігалось повторне ускладнення хвороби.

Під час аналізу віку лошат, в якому реєструється найбільша летальність внаслідок бронхопневмоній, був з'ясований пік летальності у віці від 2 до 3 місяців. Такий факт свідчить про високу чутливість та досить низьку резистентність лошат до вірусу у віці до 2-х місяців, що є ґрунтом для латентного зараження, а також унеможливорює захисні властивості колострального імунітету за герпесвірусної інфекції коней 1 і 4 типу.

Зниження кількості спалахів у епізоотичному процесі в господарстві характеризувалось плавним спаданням інтенсивності клінічного прояву інфекції і реконвалесценції лошат до повного затухання ензоотії восени.

Бібліографічний список:

1. Dunowska, M. (2014). A review of equid herpesvirus 1 for the veterinary practitioner. Part A: clinical presentation, diagnosis and treatment. *New Zealand veterinary journal*, 62(4), 171–178. DOI: 10.1080/00480169.2014.899945

2. Dunowska, M. (2014). A review of equid herpesvirus 1 for the veterinary practitioner. Part B: pathogenesis and epidemiology. *New Zealand veterinary journal*, 62(4), 179–188. DOI: 10.1080/00480169.2014.899946
3. Dunowska, M., Gopakumar, G., Perrott, M. R., Kendall, A. T., Waropastrakul, S., Hartley, C. A., & Carslake, H. B. (2015). Virological and serological investigation of Equid herpesvirus 1 infection in New Zealand. *Veterinary microbiology*, 176(3-4), 219–228. DOI: 10.1016/j.vetmic.2015.01.016
4. Edington, N., Welch, H. M., & Griffiths, L. (1994). The prevalence of latent Equid herpesviruses in the tissues of 40 abattoir horses. *Equine veterinary journal*, 26(2), 140–142. DOI: 10.1111/j.2042-3306.1994.tb04353.x

УДК 636.09-051:378:577

ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ – ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ У ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Приходченко В.О., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0362-2492>

Гладка Н.І., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2739-6442>

Денисова О.М., кандидат біологічних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9710-5524>

Біологічна хімія є фундаментальною дисципліною у підготовці майбутніх лікарів ветеринарної медицини. Біохімія – це наука, яка вивчає молекулярні процеси, що лежать в основі розвитку та функціонування організмів. Приділяє основну увагу значенню певних біомолекул в утворенні клітинних та тканинних структур, реалізації фізіологічних функцій організму. Вивчає хімічні (біохімічні) реакції, що складають у своїй сукупності обмін речовин, або метаболізм живих організмів.

У результаті обміну речовин (метаболізму) у внутрішнє середовище організму надходить велика кількість продуктів обміну речовин, які називаються метаболітами. Вміст їх в здоровому організмі варіює незначно і становить гомеостаз внутрішніх середовищ організму (кров, сироватка, спинномозкова рідина, сеча, травні соки та ін.).

Практично будь-яке захворювання починається з порушення однієї реакції в метаболізмі клітини, а потім воно поширюється на тканину, орган і цілий організм. Порушення метаболізму веде до порушення гомеостазу в біологічних рідинах організму тварин, що супроводжується зміною біохімічних показників.

У ветеринарії вивчення клініко-біохімічних методів досліджень біологічних рідин є великим і важливим аспектом для підготовки лікарів ветеринарної медицини. Тільки в крові тварини можна визначити за допомогою сучасних методів біохімічних досліджень близько 1000 показників метаболізму.

Високий рівень знань з біохімії забезпечує майбутньому фахівцю можливість найкращого засвоєння наступних дисциплін професійного спрямування та розуміння механізмів виникнення і розвитку хвороб і окремих її проявів на різних рівнях організму – від молекулярних порушень до змін в органах і системах.

Біохімія як базова дисципліна, що вивчається здобувачами ветеринарної освіти на першому та другому курсах, має велике значення в набутті компетентностей майбутнього лікаря ветеринарної медицини та є підґрунтям професійного розвитку.